

TIPY na výpravy

Tentokrát chci nabídnout výpravy do míst, která jsou nějakým způsobem spojená s vodou, konkrétně s potoky či řekami. Prameny a soutoky, řeky a říčky, zajímavé mosty nebo třeba přehrady a hráze. Některé mohou být zajímavou zastávkou, jiné dokonce cílem výpravy. A exkurze ve vodní elektrárně bude jistě lákadlem nejen pro chlapecké oddíly či pánskou část oddílů koedukovaných.

Hradlový most a vodní elektrárna na Vydři

Pokud se rozhodnete vyrazit do západní části Šumavy, jen těžko se (zvláště při první návštěvě) odhodláte minout řeku Vydru, která nabízí „bonbónky“.

Prvním je unikátní 72 metrů dlouhý dřevěný hradlový most přes Vydru (věrná replika bývalého historického mostu, který zachytával soustavu tyčí plavené dřevu a směřoval je do plavebního kanálu). Most najdete na začátku Vchynicko-tetovského kanálu.

Druhým je vodní elektrárna v Čenkově Pile. V informačním centru si můžete prohlédnout expozici historických přístrojů i modelů vodních elektráren s aktivní simulací technologického procesu či zhlédnout tematicky související filmy. Lze navštívit i blízkou národní technickou památku, malou vodní elektrárnu Čenkovka Pila z roku 1912.

Plzeňský kraj

Bezručovým údolím k Medvědímu vodopádu

Nenechte se zmást - slezský bard má opravdu „své“ údolí i tady, nedaleko Chomutova. Ideální je dojet autobusem do Hory sv. Šebestiána a Bezručovým údolím, které je jedno z nejdelších a taky nejhezčích z celých Krušných hor, se vrátit zpět. Po cca 4 km narazíte na místě zvaném Tišina na objekt bývalé Pašerácké chaty. Zde je třeba odbočit doleva a k Medvědímu vodopádu si cca 300 m zajít. O kus dál po cestě mineme vyústění Dieterovy štoly, která původně sloužila k odvodu rašelinistní vody z Nového a Starého rybníka do Chomutovky, aby se nedostávala do přehradní nádrže Kamenička.

Ústecký kraj

Podél Židovy strouhy z Týna nad Vltavou do Bechyně (nebo obráceně)

Jedná se o romantické kaňonovité údolí potoka, 3 km jižně od Bechyně, kterým prochází žlutá turistická značka. Židova strouha pramení nedaleko Bzí, pod Bečyní vytváří romantický kaňon s rozeklanými skalami a jeskyněmi a vlévá se do Lužnice. Za vyššího stavu vody je cesta průchozí jen velmi obtížně, i za pěkného počasí a sucha je nutné místy brodit. Při ústí do Lužnice lemují Židova strouhu mohutné skalní masivy.

Jihočeský kraj

Přečerpávací vodní elektrárna ve Štěchovicích

Foto: A. Hromada

Vodní dílo Štěchovice bylo postaveno v letech 1938 - 44. Betonová přehrada s žulovým obkladem je 22,5 m vysoká, 120 m dlouhá s pěti přelivnými hrazenými poli.

Přečerpávací vodní elektrárna Štěchovice II. se spádem až 220 m a umělou nádrží na kopci Homole o obsahu 500 000 m³ byla uvedena do provozu v roce 1947. V letech 1992-1996 proběhla její generální rekonstrukce. Elektrárna i nadále využívá původní horní nádrž na Homoli a z velké části původní ocelové přivaděče (průměr potrubí 1,7-2 m, délka 590 m). Soustrojí elektrárny je umístěno v zhruba 45 m hluboké podzemní strojovně.

Středočeský kraj

Zemský most na řece Ohři

První most byl na tomto místě postaven už v polovině 14. století, kdy tudy procházela zemská obchodní cesta z Čech do Německa. A od počátku se jednalo o most dřevěný, zastřešený šindelovou střechou, což samozřejmě vedlo k jeho mnohočetné zkáze a také k opětovnému znovuzrození. Poslední rekonstrukce mostu proběhla před deseti lety a mostu to po ní opravdu sluší.

Pro výpravu se nabízí červená značka, která kopíruje tok řeky Ohře. Z nedalekých bývalých lázní Kyselka můžete vyběhnout na pěknou kamennou rozhlednu

Foto: Pavel Štys

Bučina. Pokud se rozhodnete vyrazit přímo od ostrovského nádraží po žluté, budete cestou mj. míjet zříceninu lovcského zámku Mořičov.

Karlovarský kraj

Naučná stezka Těrlické mokřady u Karviné

Karviná nejsou jen uhlí a doly. Nejen naučná stezka Těrlické mokřady je toho dokladem. Trasa NS vede podél meandrů vodního toku Stonávka v horní části Těrlické přehrady, je dlouhá necelé tři kilometry a je napojena na modrou turistickou značku vedoucí z Frýdku-Místku přes Žermanickou a Těrlickou přehradu do Českého Těšína. Vede hlavně po vrstevnici kolem Těrlické přehrady a v přilehlých lesích. Kolem celé trasy jsou umístěny informační tabule, které vás seznámí s řekou Stonávkou, místními dřevinami, rostlinami a samozřejmě také s místní faunou.

Moravskoslezský kraj

Průrva a meandry Ploučnice

Vydejte se do Stráže pod Ralskem a využijte pro výpravu (nejlépe prodloužený) víkend, protože jednodenní výprava rozhodně nebude stačit. Co všechno se tu - a to jen v nejbližším okolí - nabízí? Průrva Ploučnice kdysi zvaná těž Pekelný jícen, Hromová rána či Čertova díra, byla podzemním náhonem bývalého hamru, který tu kdysi stával. Řeka zde vtéká do soutěsky mezi strmými pískovcovými stěnami a protéká tu i dvěma tunely o délce 13 a 41 m. Tunely byly zhotoveny ručně krumpáčem a mají výšku i šířku 3,5-4 m. Ve stěnách jsou patrné otvory sloužící k zapuštění pěti dřevěných jezů a uzávěr. Na konci padá voda asi metrovým stupněm do tůně pod skalní stěnou. Dále si určitě vystoupejte na kopec Ralsko se zříceninou na vrcholu nebo navštivte Rašeliniště Černého rybníka nedaleko Hamerského jezera.

Liberecký kraj

Labská elektrárna Hučák v Hradci Králové

Až se vydáte do Hradce Králové, nezapomeňte se stavět v elektrárně Hučák, kterou najdete na levém břehu Labe v Jirákových sadech. Vodní dílo, které bylo kombinací vodní a parní elektrárny vzniklo zároveň s mostem v letech 1907 - 1912. Informační centrum elektrárny nabízí interaktivní expozici, v níž se návštěvníci mohou seznámit s vlastnostmi a využitím nejen větrné, vodní, sluneční energie a energie biomasy, ale i méně známé geotermální energie. Součástí expozice je i ukázka historického zařízení rozvodny. Pro děti jsou připravené plachetnice, solární autíčka či autentický model moderní větrné elektrárny. Počítačové hry ověří jejich znalost energetických rostlin i zručnost při stavbě přehradní hráze.

Královéhradecký kraj

Dalešická přečerpávací elektrárna

Vodní dílo Dalešice bylo vybudováno v letech 1970 - 78 v souvislosti s výstavbou blízké Jaderné elektrárny Dukovany. Součástí vodního díla jsou nádrže v Dalešicích s objemem 127 mil. m³, vyrovnávací nádrž Mohelno, přečerpávací elektrárna Dalešice a průtočná vodní elektrárna Mohelno. Nádrž je vytvořena sypanou hrází o výšce 100 m. Elektrárna a rozvodna jsou umístěny u paty hráze. Exkurze do elektrárny je zcela zdarma a trvá asi dvě hodiny.

Vysočina

Chittussiho údolím z Ronova n. Doubravou do Třemošnice

Chittussiho údolí se nachází mezi Mladoticemi a Ronovem nad Doubravou pod jihozápadními svahy Železných hor. Název dostalo podle stejnojmenného malíře krajináře, který zde rád tvořil. Řeka Doubrava tu vytváří romantické údolí s balvanitým řečištěm a skalními výchozy. Zajímavostí je náhon Korečnického mlýna vytesaný ve skále, který po cca 200 metrech končí a voda náhonu se ztrácí ve skále. Voda je tu svedena do skalního tunelu dlouhého asi 40 metrů. Říká se, že ho vyrazili ve skále dva doživotně odsouzení trestanci, kteří si tím vykoupili svobodu. Cestou se zastavte u kostela sv. Kříže, odkud se otvírá pěkný výhled na hřeben Železných hor se siluetou nedalekého hradu Lichnice.

Pardubický kraj

Údolím Řičky v okolí Kaprálova mlýna

Jen co by kamenem dohodil od Brna, v okolí skautské základny Kaprálov mlýn (v níž si můžete domluvit ubytování) se ponořte do krás Moravského krasu. Údolí Řičky přímo zve k výpravě, během níž se setkáte s různými krasovými útvary včetně známé jeskyně Pekárna. Provázet vás bude nejen modrá turistická značka, ale také cedule místní naučné stezky o délce 10 km. Řička zde protéká strmým až 150 m hlubokým údolím a dočasně se ztrácí v jeskynních prostorách. Na povrch vyvěrá znovu pod ochozskou Lysou horou. V úseku před Muchovou boudou tvoří mnoho kaskád a malých vodopádů a pak se rozlévá do tří velkých nádrží. Za obcí Měnin se vlévá do řeky Litavy. Podle historických pramenů od Hádku po Měnin využívala energie Řičky celkem 17 mlýnů.

www.kapralumlyn.cz

Jihomoravský kraj

Přečerpávací elektrárna Dlouhé Stráně

Pokud s oddílem vyrazíte do Jeseníků, určitě nevynechejte návštěvu Dlouhých Strání - největší přečerpávací elektrárny na světě. Přečerpávací elektrárna má dvě vodní nádrže, jednu položenou výš než druhou. Když je elektrické energie přebytek (třeba v noci) přečerpá vodu do horní nádrže. Ve špičce pak pouští vodu zase dolů a přes turbíny vyrábí elektrickou energii. Pěšky se k horní nádrži můžete vydat z Koutů nad Desnou a kromě pohledu na vodní hladinu o rozloze 15,4 ha a objemu 2,6 mil m³ vám bude odměnou kruhový rozhled z nedalekého vrchu Mravenečník.

Olomoucký kraj